

OBSAH

O AUTOROCH	7
ÚVOD	9
1 HISTORIOGRAFIA FINANČNEJ VEDY V KONTEXTE VŠEOBECNÝCH POZNATKOV O VEDE	13
1.1 História, súčasnosť a perspektívy finančnej vedy	14
1.1.1 Všeobecné poznatky o vede	14
1.2 Pojmy a kategórie finančnej vedy	23
1.2.1 Jednoduché finančné pojmy	24
1.2.2 Finančné kategórie	26
1.3 Ekonomická podstata financií	30
1.3.1 Peňažná zásoba a peňažné operácie	30
1.3.2 Ekonomické subjekty národného hospodárstva	31
1.3.3 Platobné peňažné operácie a ich členenie	35
1.4 Objektívna a subjektívna stránka financií	43
1.4.1 Objektívna stránka financií – primárna finančná činnosť	44
1.4.2 Subjektívna stránka financií – sekundárna finančná činnosť	45
1.5 Členenie financií	53
1.5.1 Finančný systém ako subsystém ekonomického systému	54
1.5.2 Členenie financií podľa ekonomických sektorov národného hospodárstva	57
1.6 Quo vadis finančná veda	69
1.6.1 Finančná veda verzus finančná perspektíva	70
2 HISTORIOGRAFIA FINANCIÍ V JEDNOTLIVÝCH SPOLOČENSKO-EKONOMICKÝCH FORMÁCIÁCH VÝVOJA SPOLOČNOSTI	73
2.1 Historiografia financií v starovekom Oriente	73
2.2 Historiografia financií v starovekom Grécku	74
2.3 Historiografia financií v starovekom Ríme	75
2.4 Historiografia financií na území Slovenska v období staroveku	77
2.5 Nitrianske kniežatstvo a Veľká Morava	78
2.6 Historiografia financií v Uhorsku	78
2.6.1 Uhorsko ako súčasť habsburskej monarchie	80
2.6.2 Historiografia financií v Rakúsko-Uhorsku	81
2.7 Historiografia financií v období prvej Československej republiky do začiatku druhej svetovej vojny	86
2.7.1 Daňová reforma v 30. rokoch 20. storočia	89
2.7.2 Historiografia financií v rokoch druhej svetovej vojny	94
2.7.3 Historiografia financií v prechodnom povojnovom období rokov 1946 a 1947	96
2.7.4 Historiografia financií v období prvej Slovenskej republiky (Slovenského štátu)	98
2.7.5 Historiografia financií na konci druhej svetovej vojny a prechod k centrálne plánovanému hospodárstvu	100
2.7.6 Menová a finančná reforma v roku 1945	101
2.7.7 Obdobie prechodu na centrálne plánované hospodárstvo a obdobie roku 1948 a po ňom	102
2.7.8 Menová a finančná reforma v roku 1953	104
2.7.9 Historiografia financií v období centrálne plánovaného hospodárstva	109
2.7.10 Fiškálny federalizmus a jeho uplatňovanie v rokoch 1968 – 1970	113
2.7.11 Fiškálny federalizmus a jeho uplatňovanie v období rokov 1971 – 1988	116
2.8 Definícia inštitúcií – základný kategoriálny aparát pojmu finančná inštitúcia	120
2.8.1 Predpoklady vzniku a rozvoja finančných inštitúcií	120
2.8.2 Význam štátneho rozpočtu v kapitalistickej spoločnosti	121
2.8.3 Štruktúra príjmov štátneho rozpočtu v niekdajšej kapitalistickej spoločnosti	124
2.9 Zdaňovanie počas priemyselnej revolúcie v Anglicku	129
2.10 Vývoj daňového systému v Anglicku	133
2.11 Hodnotenie efektívnosti zdanenia	134

3	HISTORIOGRAFIA VÝVOJA MUNICIPALNÝCH FINANCIÍ NA ÚZEMÍ SLOVENSKA	136
3.1	Hospodárenie miest a obcí v období feudalizmu	139
3.1.1	Slobodné kráľovské mestá v období feudalizmu	140
3.1.2	Hospodárenie mesta Kremnica v období feudalizmu	143
3.1.3	Obce v období feudalizmu	146
3.2	Hospodárenie miest a obcí po stavovských povstaniach do konca prvej svetovej vojny	150
3.2.1	Hospodárenie mesta Kremnica vo fáze hospodárskeho úpadku mesta	151
3.2.2	Administratívny a hospodársky vývoj obce Kluknava v rokoch 1711 – 1918	153
3.3	Miestne rozpočty v období prvej Československej republiky	155
3.4	Genéza vývoja daní ako jedného z najdôležitejších príjmov sústavy verejných rozpočtov	158
3.5	Obdobie druhej svetovej vojny a prechodné obdobie do roku 1948	159
3.5.1	Hospodárenie obce Kluknava v období druhej svetovej vojny	160
3.5.2	Prechodné obdobie do roku 1948	161
3.6	Rozpočtové hospodárenie národných výborov v období direktívneho riadenia ekonomiky	164
3.6.1	Sústava rozpočtov národných výborov	167
3.6.2	Rozpočtové príjmy a výdavky národných výborov	169
3.7	Rozpočty miest a obcí v rokoch 1989 – 2000	172
3.7.1	Orgány miestnej samosprávy	174
3.7.2	Charakteristika miestnych rozpočtov v rokoch 1989 – 2000	176
3.8	Rozpočty miest a obcí od roku 2001 až po súčasnosť	181
3.8.1	Štruktúra rozpočtových príjmov a výdavkov miestnych rozpočtov po roku 2004	182
3.8.2	Hospodárenie mesta Kremnica v súčasnosti	186
4	HISTORIOGRAFIA FINANČNEJ SPRÁVY NA ÚZEMÍ SLOVENSKA	188
4.1	Obdobie panovania Márie Terézie a reformy Jozefa II.	189
4.1.1	Obdobie panovania Márie Terézie	189
4.1.2	Reformy za vlády Jozefa II.	191
4.2	Finančná správa v období do rozpadu Rakúsko-Uhorskej monarchie	191
4.2.1	Finančná správa v rokoch 1790 – 1848	191
4.2.2	Finančná správa v rokoch 1848 – 1918	192
4.2.3	Inštitúcie finančnej správy v rokoch 1848 – 1918	193
4.3	Finančná správa a jej inštitúcie v období medzi dvoma svetovými vojnami (1918 – 1939)	196
4.3.1	Obdobie Veľkej hospodárskej krízy (1930 – 1934)	196
4.3.2	Finančná správa v rokoch 1918 – 1939	197
4.3.3	Inštitúcia finančnej správy v rokoch 1918 – 1939	198
4.4	Obdobie druhej svetovej vojny a nástupu socialisticko-ekonomickej spoločenskej formácie	203
4.4.1	Obdobie druhej republiky (1938 – 1939)	203
4.4.2	Protektorát Čechy a Morava (1939 – 1945)	203
4.4.3	Povojnová obmedzená demokracia (1945 – 1948)	204
4.4.4	Roky totality (1948 – 1989)	205
4.5	Historiografia počtovníctva, účtovníctva a účtovnej evidencie	207
4.5.1	Vymedzenie pojmu účtovníctvo	207
4.5.2	Charakteristické črty účtovníctva a jeho funkcie	208
4.5.3	História účtovníctva od prvopočiatku po súčasnosť	209
4.5.4	Harmonizácia účtovníctva	224
4.5.5	Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva	226
4.6	Historiografia národného účtovníctva	227
4.6.1	Národné účtovníctvo ako systém makroekonomických informácií	227
4.6.2	Systém bilancie národného hospodárstva	231
4.6.3	Porovnanie systému národných účtov a systému bilancie národného hospodárstva	233
4.6.4	Vývoj informačnej sústavy v Československu	237
4.6.5	Z histórie a súčasnosti národného účtovníctva	238
4.6.6	Medzinárodné štandardy národného účtovníctva	244
4.6.7	História národných účtov v USA	246
4.6.8	História Európskeho systému integrovaných účtov	247
	NAMIESTO ZÁVERU	251
	LITERATÚRA	258
	PRÍLOHY	266